

ПРЕС КЛИПИНГ

10. септембар 2018.

НАСЛОВИ

Ђорђевић: Пензије се више неће усклађивати два пута годишње(стр.3)

"Увредљиво низак" минималац за породиље, држава на потезу(стр.3)

Просвета: На листи скоро 4.000 технолошких вишкова(стр.4)

Септембарски ритуал – расправа о минималцу(стр.5)

Ђукић-Дејановић: Биће уведена минимална накнада за породиље, да неке од њих не би примале 900 ДИНАРА МЕСЕЧНО(стр.8)

Држава убудуће одлучује када ће се и за колико увећавати пензије(стр.9)

Ђорђевић: Пензије се више неће усклађивати два пута годишње

Аутор текста: Бета

Министар за рад Зоран Ђорђевић изјавио је да се од наредне године пензије неће усклађивати као до сада, два пута годишње - 1. априла и 1. октобра са растом инфлације и делом бруто домаћег производа, већ да ће та примања бити и већа и у складу са могућностима државе.

"Влада ће пратити економски и привредни раст и могућности у земљи и према томе ће се и пензије повећати. Држава ће да процењује када и колико ће да буде повећање пензија", рекао је Ђорђевић за лист Политика.

Оценио је да је то позитивно јер ће пензионери добијати више од онога што би добијали да пензије наставе да се усклађују као до сада.

"Неће бити два пута годишње, 1. априла и 1. октобра као до сада. И неће се усклађивати с ратом инфлације и делом БДП-а", рекао је министар одговарајући на питање о усклађивању пензија наредне године.

Ђорђевић је казао да се претпоставља да ће бити још бољих времена и да зато не жели да пензионери добију минимум, него да им дају много изнад тога.

"Октобарском пензијом која стиже у новембру, неће бити незадовољан ниједан пензионер у Србији", казао је министар и додао да укидањем Закона о привременом умањењу пензија примања најстаријих се неће само вратити на ниво из октобра 2014. године, већ ће бити знатно већа.

Посебно повећање добиће они с најнижим пензијама до 32.000 динара, с тим што то повећање неће бити линеарно за све како се не би нарушио пензиони систем, рекао је Ђорђевић.

"Увредљиво низак" минималац за породиље, држава на потезу

Аутор текста: Миодраг Совиљ

По новом обрачуну који су донеле измене Закона о финансијској подршци породици са децом, поједине жене на породиљском боловању од државе ће добијати мање од хиљаду динара месечно. Док из Владе поручују да ће пропуст у закону делимично исправити, мајке се питају - колико ће на преправку закона морати да чекају?

"Доста речи, нек закмечи", поручивала је држава промовишући нове мере за унапређење популационе политике. С речи на дела - промењен је закон којим су изједначена права на породиљско боловање трудница запослених на одређено време и оних које раде за стално.

Међутим, то важи само за оне које су пре трудноће у радном односу биле најмање годину и по дана, док ће оне које су радиле краће, остати са 900 динара месечно.

Увредљиво ниске зараде, између осталог, терају жене с ризичним трудноћама на избор - или да раде и угрозе здравље детета или да остану празног џепа, поручују у порталу "Бебац".

Кажу, држава на овај начин показује да не штити труднице већ, преко њихових леђа, саму себе.

По новом обрачуну, такве зараде добијаће жене које су затруднеле одмах по запослењу, а више неће бити могуће да се труднице накратко пријаве како би оствариле право на породиљско боловање. Оне најугроженије, нико ни не помиње.

"Чини ми се да су највећа група жена, о којој се најмање прича, оне које раде непријављене. Таквих је нажалост јако пуно, и те жене које можда раде годинама, али примају плату на руке

су овим новим изменама, чини ми се, највише погођене", каже Јована Ружичић из Центра за маме.

Након апела јавности, и сама држава је признала грешку. Министарка без портфеља задужена за популациону политику одредбе оцењује деградирајућим и најављује увођење минималца за породиље.

"Размишљали смо да код првих измена и допуна закона уведемо доњи лимит накнаде за породиље, не могу сада да кажем колико би то новца било, јер треба видети колико буџет може да издржи. Али, колико год будемо имали пара, уложићемо у то", изјавиле је Славица Ђукић Дејановић.

"Поздрављам било какву иницијативу да се ово промени, али знамо колико дуго траје било која измена закона. Чини ми се да, ако данас кажемо да ћемо то урадити, можда причамо о следећој години да ће нешто заиста да се деси. А шта ће дотад жене које се породе у наредних пар месеци?", упитала је Ружичић.

Велико је питање и колико ће минималац за породиље износити, због чега активисти траже хитан састанак са министарком, како би измене биле убрзане а сви недостаци под хитно уклоњени.

Смањен број запослених у образовању који су без норме

Просвета: На листи скоро 4.000 технолошких вишкова

Пише: В. А.

Са листе технолошких вишкова досад је преузето око 640 запослених у просвети, док је око 150 са листе Б допунило норму. Број запослених без иједног часа или потпуно без радног ангажмана је са 400 пао на 330, показује јучерашњи пресек стања у информационом систему „Доситеј“.

Милош Благојевић, саветник министра просвете, каже за Данас да су резултати преузимања вероватно бољи, али да школе нису стигле да унесу податке у информациони систем. Он додаје да ће овај посао бити настављен у наредном периоду и очекује да ће број технолошких вишкова пасти на цифру од око 2.500, колико их је било у јуну.

Међу 3.844 технолошких вишкова су сви којима фали од 0,01 до 100 одсто норме, а од тога је 1.780 запослених којима недостаје 20 одсто норме и преко тога, док су остали са мањим процентом. Некима фали пет или 10 одсто и не желе да допуне норму јер би морали да раде у две школе, па пристају на нижу зараду, а има и оних са малим процентом који не могу да допуне фонд, објашњава Благојевић.

Изменама Закона о основама система образовања и васпитања у октобру прошле године, потпуни технолошки вишкови више не примају пуну плату већ 65 одсто. Они могу бити на листи најкасније до 15. септембра наредне године, а ако до тада не буду преузети, престаје им радни однос и добијају отпремнину. Међутим, ако неко без оправданих разлога одбије преузимање са листе, престаје му радни однос без права на отпремнину.

Добривоје Марјановић, из Уније синдиката просветних радника Србије, такође верује да је у пракси било више преузимања него што показује информациони систем, јер директори због кратких рокова нису стигли да унесу податке. Сви који имају право да допуне норму, а директори не желе да их преузму, могу да се обрате радним подгрупама на нивоу школских управа. Марјановић указује да је Унија обучила своје чланове како да поступају, али да је проблем што велики број запослених који нису њихови чланови не знају процедуру, нити своја

права док неки не желе да улазе у сукобе са директорима школа. А информисање запослених је, наглашава наш саговорник, посао Министарства.

Он указује да је Унија послала документацију Министарству просвете која потврђује да су неки директори прекршили закон јер нису преузимали вишкове на начин како је прописано, али да због тога још нико није санкционисан.

Септембарски ритуал – расправа о минималцу

Пише: Ирена Пејић - Бојан Марјановић

Прича о минималцу на кратко постаје медијски популарна сваког септембра када Социјално-економски савет преговара око његове висине.

Ритуал је већ добро познат – синдикати излазе са скромним захтевима, послодавци избацују манично-параноичне фразе о „повратку у комунизам“ до кога би довело испуњавање тих захтева, преговори трају петнаест дана све док држава не дође до квазисоломонског решења које, некако, увек иде на руку онима који су унутар ове приче већ у привилегованом положају. А шта се дешава са радницама и радницима?

Ништа посебно, је ли, осим што, у овом тренутку њих око 350.000, наставља да ради за недопустиво ниску минималну плату. Минималну плату која је, рецимо, прошле године износила 143 динара по сату (односно око 25.000 месечно). Ипак, одмакнимо се на тренутак од дневних манифестација ове проблематике и погледајмо шта пише у члану 112 важећег Закона о раду. Наиме, тамо стоји: „при утврђивању минималне цене рада полази се нарочито од: егзистенцијалних и социјалних потреба запосленог и његове породице изражених кроз вредност минималне потрошачке корпе, кретања стопе запослености на тржишту рада, стопе раста бруто домаћег производа, кретања потрошачких цена, кретања продуктивности и кретања просечне зараде у Републици“.

На први поглед, све делује сасвим јасно и концизно, као што то уосталом жанр законских одредби и налаже. Међутим, сами почетак ове хладне, бирократизоване језичке формулације – „егзистенцијална и социјална потреба запосленог и његове породице“ – једини је који, водимо ли се принципима доминатне идеологије, може звучати апстрактно и бити ствар произвољног осећаја људи. Апологете слободног тржишта за баш све друге делове овог кратког цитата из Закона о раду могу пронаћи „адекватан“ теоријски и научни апарат којим ће тобоже поткрити своју аргументацију о томе зашто би људи, ипак, требало да буду плаћени за свој рад испод сваког достојанственог нивоа.

Без обзира што је већ у бројним приликама излистан читав низ противаргумената који демонтирају њихове флоскуле – рецимо, довољно је само погледати анализе које су у последњих годину дана у сасвим мејнстрим медијима писали Маја Крек или Марио Рељановић, а ту се, наравно, ни изблиза не исцрпљује списак корисне и добре рецентне литературе – углађени представници капитала и даље учено машу папирима и, збуњени дрскошћу осиромашеног становништва, износе своје „објективне економске тврдње“.

Свеједно да ли говоре о минималној потрошачкој корпи, мерењу стопе запослености или просечној заради, они су ту да се позову на егзактност својих бриљантних економских увида или статистичких мерења, а сви који исказују сумњу у њих тек су необразовани популисти и/или комунистички фанатици.

Ипак, када се у њиховим прокапиталистичким проповедима дође до оних збуњујућих егзистенцијалних и апстрактних социјалних потреба становништва, неолиберални прегаоци ће рећи – попут, рецимо, Небојше Атанцковића из Уније послодаваца недавно на Н1 телевизији – да су „запањени“ синдикалним предлозима о повећању минималне зараде, те да се ти процеси

морају одвијати „у складу са могућностима“. Из тога следи да би исто тако и сви који живе животе на минималцу требало, ето, да се стрпе и да проживе свој живот тако што ће се „прилагодити својим могућностима“. Звучи саморазумљиво, зар не? Колико ти је кревет дуг, толико се и пружује, каже мудра реакционарна народна пословица. Али, заиста, шта то у пракси значи?

Како се – рецимо, у свакодневици Србије, њених продавница и шалтера – манифестује испуњавање „егзистенцијалних и социјалних потреба запосленог и његова породице“ док се „прилагођавају својим могућностима“? Како, рецимо, преживљава породица – или, на крају крајева, појединац – који треба да 25.000 динара искористи и за плаћање рачуна и кирије, куповину хране и елементарних потрепштина у домаћинству? Као и ми што радимо, сходно својим могућностима, рекли би послодавци, аналитичари и остали ђавољи адвокати. Међутим, за разлику од повлашћености њиховог, хоризонт могућности радница и радника је сасвим другачији – они раде додатне послове, раде на црно, ослањају се на друге чланове уже или шире породице, задужују се у банкама и код зеленаша. Проналазе нове могућности преживљавања о којима овдашње елите не могу ни да сањају.

Ове године су синдикати изашли са нешто радикалнијим захтевом да се минималац изједначи са висином минималне потрошачке корпе и повећа на 36.000 динара. Наравно, сам процес израчунавања минималне потрошачке корпе је застарео и проблематичан. Наравно, ни тих 36.000 динара минималне потрошачке корпе не би ни изблиза било довољно да подмири месечне потребе трочлане породице које би, по моделу, требало да корпа покрива.

Рецимо, по том прорачуну, трочлана породица би требало да троши око 500 динара дневно на храну – дакле, у преводу на језик гладних стомака, на један хлеб, литар и по јогурта, 150 грама јетрене паштете и, ако остане који динар, бомбоне за децу. Али, поред и овог првог и другог поменутог „наравно“, долази нам сад треће, много злокобније и очекиваније – наравно, чак ни ти минимално радикалнији захтеви нису прихваћени. Послодавци су на њих, како смо већ раније поменули, остали „запањени“.

Наравно, читава прича о минималној заради је још вишеструко сложенија. Рецимо, она би, према Закону о раду, требало да буде најпре изузетак. Иако се последњим изменама у Закону поприлично мути њен смисао, она је и даље, формално, износ који би послодавац запосленима требало да исплаћује само онда када постоје негативни трендови у пословању, те она не би требало да буде уговорена цена рада и не може се исплаћивати дуже од шест месеци без јасног образложења репрезентативним синдикатима у оквиру предузећа.

Међутим, постављање минималне зараде као уговорене цене рада је више него толерисана пракса, у многим предузећима нема репрезентативних синдиката па се нема коме ни дати образложење, а многи иновативни послодавци досете се да запосленима уплате само динар или два преко минималне зараде, те на тај начин формално избегну кршење закона, а фактички постигну његово обесмишљавање. На концу, иако она то законски не би требало да буде, минимална зарада је постала дозвољена уговорена зарада. А, осим тога, није згорег споменути да неформалним уценама радништво може бити натерано и да део тог исплаћеног минималца газдама касније враћа у кешу, као неку врсту перверзне чланарине што им је допуштено да баш они буду експлоатисани унутар њихове предузетничке авантуре.

У читавој овој ситуацији се сви, да се вратимо на реторички цинизам представника капитала, понашају према властитим могућностима – послодавци према готово неограниченим могућностима да врше злоупотребе како закона, тако и радништва, а радништво према готово неограниченим могућностима понижења које мора да поднесе у борби за голу егзистенцију.

Проблеми у овој причи се ту не завршавају. Према важећем Закону о раду, запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Радни учинак, по прописима, одређује се на основу квалитета и обима обављеног посла, као и односа запосленог према радним обавезама.

Другим речима, послодавац запосленом који није остварио стандардни учинак има право да исплати и плату мању од законског минимума. Међутим, читава та ствар не би била спорна да радни учинак није постао ствар индивидуалне процене, а не пословних стандарда. Осмочасовно радно време сасвим је флексибилизовано, а основна радничка права – рецимо, на слободне дане, боловања, па и паузе у току радног времена – су замагљена.

У таквој атмосфери, на прву може изгледати да је радни учинак изгубио јасну дефиницију, али заправо, ако мало боље погледамо, десило се сасвим супротно – он је добио нову, врло прецизну дефиницију по којој ће „радни учинак бити онакав каквим послодавац буде желео да га представи, а ако вам то смета, изволите, врата су тамо, има коме неће сметати“.

Међутим, упркос читавом низу компликација које прате ову причу – а само смо неке овде апострофирали – када се поведе разговор у коме се тек наговести да би требало захтевати достојанственију цену рада и истински радикализовати борбу, ентузијастички слободног тржишта падају у праведнички, неолиберални транс.

Високо у зрак подижу своје економске уџбенике, на друштвеним мрежама деле цитате Маргарет Тачер о томе како је проблем са социјализмом тај што исисава туђи новац, слегајући раменима јадикују над својим маленим капиталистичким могућностима, а све оне који се боре за друштво у којем би прерасподела новца била праведнија проглашавају економским незналицама, утварама тоталитаризма или већ неким трећим пригодним звањем.

Основни аргумент који испоручују је да би повећање цене рада довело до неодрживе економије која би потпуно девастирала наше друштво. Иако, наравно, њихове тлапње немају везе са истинском бригом за друштво колико са очувањем њихових властитих привилегија, хајдемо на тренутак, барем за потребе мисаоног експеримента, да замислимо да су они можда у праву и да би значајно повећање цене рада заиста довело до потпуног краха друштва у ком живимо.

На овом месту молимо све читаоце и читаатељке да затворе очи, дубоку уздахну и замисле тај крах најстрашније што могу – наравно, у складу са могућностима своје имагинације. Јесте ли то урадили? Не? Нећете да се бавите тиме? Па, да, наравно да нећете. Промућурно сте читаатељство које увиђа бесмисленост таквог мисаоног експеримента. Наиме, зашто бисте замишљали имагинарни распад до којег би довео покушај да се правила игре поставе на другим, праведнијим основама када већ живите у једном перманентном друштвеном распадању? Јер како другачије назвати друштво у којем осамдесет посто становништва има месечне приходе мање од 340 евра?

У коме четрдесет посто становништва има приходе мање од минималца? У којем седамдесет посто становништва има приходе мање од званичне минималне потрошачке корпе? У друштву које је, гледано према неједнакостима, прво у Европи?

Наравно, владајуће елите – у разним својим агрегатним стањима, од економске преко политичке до интелектуалне – ако и не устукну од оповргавања оваквог поразног стања, смислиће већ неки разлог зашто је оно такво. Не умемо да радимо, не схватамо предузетнички свет око себе, задојени смо клицом социјалистичког самоуправљања или можда, сетимо се оне старе парapolитичке флоскуле, „наш капитализам још увек није прави капитализам“.

Додуше, Небојша Атанцковић је у већ поменутом интервјуу дао и иновативан допринос у објашњавању краха – тренутног, не потенцијалног – по коме су друштва на периферији глобалног тржишта разваљена јер „нам је таква судбина“. Међутим, ето, док се не реше сви ти проблеми – док не научимо да с љубављу и еланом радимо по дванаест сати дневно слабо плаћене механичке послове, док не постанемо сви креативни предузетници иако имамо потпуно другачије стартне позиције на тобоже слободном тржишту, док не искоренимо авети социјалистичке прошлости од које ионако није остао ни камен на камену, док коначно не уведемо тај прави капитализам, а и док не победимо у метафизичкој борби са судбином – елите нам, сасвим цинично, поручују како би сви требало да се прилагодимо својим могућностима.

Али шта ако није решење у томе да се прилагођавамо својим могућностима и туђим интересима? Шта ако је решење у томе да се друштво прилагоди нашим потребама? Виша цена рада, боље законске регулативе које би штитиле права запослених и ограничавала моћ послодаваца, постављање интереса огромног дела становништва испред привилеговане елите, прогресивно опорезивање и престајање тетошења крупног капитала можда нису потези довољни за изградњу тако комплексне грађевине као што би то била грађевина праведнијег света, али, будимо поштени, нису то ни мали, ни небитни кораци у том правцу.

А свет око нас већ толико грца у неједнакостима и неправди да се чини да нам не преостаје ништа друго него да кренемо баш у том правцу његовог радикалног мењања.

Аутори су активисти Левог самита Србије

Ђукић-Дејановић: Биће уведена минимална накнада за породиље, да неке од њих не би примале 900 ДИНАРА МЕСЕЧНО

Политика , Блиц

Савет за популациону политику разматрао је на седници пре два дана могућност да се уведе доњи лимит месечне накнаде за породиље, како се не би дешавало да неке од њих, кад им се породилска накнада обрачуна по новом закону о финансијској подршци породици са децом, добију 900 динара месечно.

- Труднице које су биле запослене на привременим и повременим пословима, на пример, раније нису добијале никакву накнаду за време породилског одсуства. Овај закон увео је и за њих право на накнаду, а оне које су радиле дуже од 18 месеци на таквим пословима имају иста права као и будуће маме које су у сталном радном односу. Међутим, оне које су радиле краће од тог периода, на пример месец-два, не добијају ни хиљаду динара месечно, што јесте деградирајуће. О томе смо разговарали на седници Савета, којом је председавала премијерка Ана Брнабић. Размишљамо да код првих измена и допуна закона уведемо доњи лимит накнаде за породиље, не могу сада да кажем колико би то новца било, јер треба видети колико буџет може да издржи. Али, колико год будемо имали пара, уложићемо у то - рекла Славица Ђукић Дејановић.

Она је навела да се преиспитивало и ново законско решење, по којем накнада не може да буде већа од три просечне плате, док је по ранијем закону то било пет просечних плата.

- Та два питања вероватно ће бити тема рада у Народној скупштини у октобру, кад почне јесење заседање - додала је министарка.

Неким породиљама свега 8.000 динара

Обрачун накнаде за породиље по новом закону, који је ступио на снагу 1. јула, изненадио је многе маме, јер су им месечне накнаде драстично мање од плате коју су примале.

По новом закону, да би породиље оствариле пуну плату на породилском боловању, неопходно је да буду у радном односу са истом платом пуних 18 месеци пре отварања трудничког боловања. Младе мајке које су се тек запослиле немају никакву шансу да добију ни минимална примања током породилског одсуства.

"Блиц" је тако објавио случај Београђанке С. З, која ће током породилског боловања добијати 24.000 динара мање, односно свега 8.000 динара. Њена плата износила је 32.000 динара.

- Уговор о раду потписала сам након годину дана рада у фирми. Међутим, како сам због здравственог стања приморана да одсуствујем са рада због одржавања трудноће, плата ће ми

бити читавих 8.000 динара. Од толике приче о подршци породици, преварени смо, изиграни и остављени у стравичној ситуацији у најтежем тренутку - испричала је С. З.

ПОЛИТИКА ONLINE

Држава убудуће одлучује када ће се и за колико увећавати пензије

Аутор: Јасна Петровић-Стојановић

Примања за око 1,75 милиона најстаријих у Србији неће се од Нове године усклађивати 1. априла и 1. октобра с растом инфлације и БДП-ом, већ ће та примања бити и већа и у складу с могућностима државе (Фото: Анђелко Васиљевић)

Октобарском пензијом, која стиже у новембру, неће бити незадовољан ниједан пензионер у Србији. Укидањем Закона о привременом умањењу пензија примања најстаријих се неће само вратити на ниво из октобра 2014. године, већ ће пензионери добити знатно веће припадљности.

Свако од њих већ данас може видети на пензијском исечку колика их пензија очекује, а неким од њих, онима са најнижим пензијама она ће бити и додатно увећана, каже у разговору за „Политику” Зоран Ђорђевић, министар за рад, запошљавања, борачка и социјална питања.

Пензионери страхују да им се после укидања овог Закона о привременом умањењу спрема нешто још горе. Треба ли да брину?

Нема никаквих тајни. Пензије ће од новембра ове године бити много веће него када су умањене пре четири године.